

NAUJENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWSEntered as second class March 7, 1914, at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879.

VOL. XI.

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Trečiadienis, Gruodžio-December 10 d., 1924

437

No. 295

Sovietai vėl leisia
privatinį biznįValstybės žada paramą
Kinų valdžiaiItalijos moterys gaus balsa-
vimo teisesSovietai praplečia nuosa-
vybės teisesPirmąsias privatinio biznio
persekiojimas pasiliausias.

MASKVA, gruodžio 9. — Krašto ūkio ir ekonomijos komisiariato galva Dzeržinskis paskelbė, kad krašto ekonominio gyvenimo atsteigimo tikslais sovietų valdžia nutarė duoti daugiau teisių privatinėi prekybai ir pramonėi. Pirmąsias teises privatinio biznio persekiojimui pasiliausias.

Dzeržinskis taip pat nurodė reikalingumą suteikti nemažą stambių koncesijų svetimiems kapitalistams.

Situo dekretu sovietai jau antrą kartą ryžosi atsteigti Rusijos privatinę pramonę ir prekybos iniciatyvą. Pirmesnis dekretas, kurio buvo leista privačioms žmonių užimti, tam tikrose ribose, prekybą ir pramonę, taip vadinamoji "naujoji ekonominė politika", po kiek laiko buvo vėl atšauktas represijomis panaikintas. Kiek rimtas bus šitas naujas privatinės iniciatyvos teisių praplėtimas, pasirodys vėliau.

Žada remti naują Kinų
valdžią

WASHINGTONAS, gruodžio 9. — Diplomatiniai Jungtinių Valstijų, Didžiosios Britanijos, Prancijos, Japonijos, Belgijos, Italijos ir Olandijos atstovai šiandien pranešė naujai Kinų valdžiai, kad jų atstovaujamos valstybės pasižadėdamos duoti jai pilnos paramos taja sąlyga, kad ji pildys visas sutartis ir konvencijas padarytas su pirmesniais Kinų valdžiomis.

Moterys pilietybė Italijoje

Moterys turės teisės balsuoti, jei užsimokės du dolerius.

ROMA, Italija, gruodžio 9. — Mussolini'o valdžia žada ateinančią savaitę įnešti parlamentu įstatymo sumanymą, kuriuo suteikiama moterims balsavimo teisės Romos muniipalituose rinkimuose. Įstatymo projektu balsavimo teisės turės moterys sukakusios 25 metų amžiaus, mokančios rašyti ir skaityti ir užsimokėjusios 40 litų (apie 2 dolerius) balsavimo mokesnio. Nalė karčio, užmušto karo metais, turės teisės balsuoti ir neužsimokėjus reikalaujamų 40 litų.

HAINISCH VĖL ĮSIRINKTAS
AUSTRIJOS PREZIDENTU

VIENA, gruodžio 9. — Austrijos respublikos prezidentu šiandien tapo vėl išrinktas Dr. Michael Hainisch.

Ginklų konferencijos rei-
kalas atidedamas

ROMA, Italija, gruodžio 9. — Anglijai prašant, Tautų Sąjungos Taryba šiandien nutarė ženevos taikos protokolo sušaukimo klausimą atidėti sekamam Tarybos susirinkimui, kuris įvyks ateinančių metų kovo mėnesį.

Nutarimas buvo padarytas privatinėje Tarybos sesijoje.

Francų-Lenkų prekybos
sutartis pasirašyta

PARYŽIUS, gruodžio 9. — Šiandien tapo pasirašyta prekybos sutartis tarp Prancijos ir Lenkijos. Taja sutartim numatoma daugelis dalykų numatoma nuo 30 iki 50 nuosimčių. Sutartis ypač palanki Prancijos automobilių, silkų ir kitų tekstilės prekių eksportui.

AMERIKA DALYVAUS GINK-
LŲ PREKYBOS KON-
FERENCIOJ

ZENEVA, Šveicarija, gruodžio 9. — Tautų Sąjungos sekretariatas gavo iš Amerikos Valstybės Departamento pranešimą, kad Jungtinės Valstijos sutinkančios dalyvauti propnuojamoje ginklų prekiavimo konferencijoje, kuri žada įvykti ženevoje ateinančių metų balandžio ar gegužės mėnesį.

LAIVAS SUDEGĖ; 27 IGULOS
ZMONĖS ISSIGELBEJO

SAN PEDRO, Cal., gruodžio 9. — Praeitį naktį Ramiajame vandenyne sudegė prekinis Meksikos garlaivis Oaxaca. Laivo igula, susidedanti iš dvidešimt septynių žmonių, išsigelbėjo ir valtimis atplaukė į krantą apie keturiasdešimt mylių į pietus nuo Mazatlano.

BANDITAI ISVERŽĖ IS BAN-
KO \$294,200

MILWAUKEE, Wis., gruodžio 9. — Šeši ginkluoti banditai vakar puolė North-western National banką, iš kurio išsinešė \$10,000 pinigais ir \$284,200 vertybių popieriais. Puolimas buvo padarytas ryto metu, bankui vos atsidiarius.

LAIMEJO \$25,000 TAIKOS
DOVANĄ

AUGUSTA, Me., gruodžio 8. — Buves Chicago University profesorius Dr. David Starr Jordan gavo \$25,000 dovaną už geriausią planą pasaulio tautai išlaikyti. Dovaną buvo skiriama Raphaelio Hermano, Washingtono.

Vieniečiai siulosi atmokėti
T. S. skolą

Reikalauja tik kad valdžia atšauktų nuomos suvaržymo patvarkymus.

VIENA, Austrija, gruodžio 9. — Vienos nekrutinamųjų nuosavybių savininkai davė formalį pasiūlymą valdžiai, kad jie paimsią ant savo pečių našta atmokėti Tautų Sąjungai 130 milijonų dolerių skolas, užmorgečiuodami savo nuosavybes, jeigu valdžia panaikinsianti nuomų suvaržymus.

Namų savininkai skundžias, kad jie negali išrinkti pakankamai nuomų savo nuosavybėms išlaikyti, o todėl nori, kad jiems būtų leista imti nuomos tik, kiek jiems patinka.

Meksikos valstybės tar-
nautojai steigia uniiją

MEKSIKOS MIESTAS, gruodžio 9. — Meksikos valstybės įstaigų tarnautojai, vadduodamies prezidento Calles'o pasiūkimu, kad jis noris, idant visi darbininkai ir tarnautojai būtų susiorganizavę, steigia dabar valstybės tarnautojų uniiją. Susiorganizavę jie žada reikalauti, kad pilietinės tarnybos ir valstybės įstaigų tarnautojai būtų griežtai išskirti iš politikos ir kad jiems būtų apdraustas nuolatinis darbas.

D. Britanijos karalius ati-
darė parlamentą

LONDONAS, Gruodžio 9. — Anglijos parlamentas tapo šiandien karaliaus Jurgio atidarytas. Parlamentą atidarydamas karalius savo kalboje pasakė, kad valdžia negalinti rekomenduoti parlamentui svarstyti sutartis su sovietų valdžia, tačiau jis vis dėl to pageidauja, kad "normaliai santykiai tarp tų dviejų valstybių nebūtų trukdomi."

ISTEISINO LAIKRASTI, PA-
TRAUKTĄ TIESON DEL
SKELBIMO PAJAMŲ
MOKESNIŲ

NEW YORKAS, gruodžio 9. — Federalis teisėjas Knox instrukto vado jure pripažinti nekaltu laikraštį New York Tribune, kuris buvo kaltinamas del pajamų mokesnio ir mokėtojų vardu skelbimo. Teisėjas savo instrukcijose pasakė, kad jo supratimu pajamų mokesnio įstatymo, skundžiamas laikraštis negali būti pripažintas kaltu.

STATYS 88 AUGSTŲ
TRIOBESI

NEW YORKAS, gruodžio 9. — Viena kompanija ruošiasi statyti naują milžinišką "skaitlės krėperį", kurs bus augstesnis ir už Woolwortho triobesį, nes turės 88 etazus (Woolworthas turi 51 etazą). Tasai milžiniškas bus taip pat New Yorko dauntaune, Broadway gatvėje.

RAMSAY MACDONALD IS-
KELIAUJA Į JAMAİKĄ

LONDONAS, gruodžio 9. — Buves Anglijos darbiečių premjeras Ramsay MacDonald, kartu su savo šeima, išvažiuoja į Jamaiką. Jis išplauka gruodžio 22 dieną laivu Camito.

Žmogžudybės pa-
veikslas užmušto
žmogaus aky

BERLINAS, gruodžio 8. — Nuo senų senovės žmonės tiki, kad pakutinis vaizdas, kurį mirdamas žmogus pamato, ir kuris jį padaro didelio įspūdžio, pasilieka jo akyse dągi jam numirus.

Dabar Haiger'o miestelio policija netik tapti patvirtino, bet iš mirusio žmogaus akies nufotografavo visą lokį paveikslą, kuris vienoj žmogžudybės byloj bus pavartotas kaip liudinijimas.

Prieš savaitę direktorius Angerstein'as buzdė aštuonis asmenis — visą šeimyną. Lavoninėj, apžiūrinėjant lavonus, vieno jų akyse pastebėta nepaprastas paveikslas. Tas paveikslas aiškiai rodė poną Angersteiną su iškeltu rankoj kirviu puolant siaubą ištiktą savo auką. Ir tas paveikslas mirusio žmogaus aky buvo nufotografuotas.

Kelno universiteto profesorius Bohne, aiškindamas tą stebuklą, sako, kad tam tikrais atsitikimais, kur žmogaus nervai esti smarkiai užgaunami, akies nervų centras, į kurį atsimuša, atsivaizduoja į kaimą sukties objektas, nužudo pajėgą kitiems daiktams atsivaizduoti ir pasilieka, neišdilis, iki mirties, kaip kad fotografai ne plokštė.

GOMPERS SERGA

MEKSIKOS MIESTAS, gruodžio 9. — Amerikos Federacijos prezidentas Sam. Gompers'as, kurs šiuo tarpu yra Meksikos Mieste, susirgo. Del ligos jis negali dalyvauti laikomame čia Visos Amerikos darbininkų kongrese.

PUCCINI PALIKO 20 MILIJO-
NŲ LIRŲ TURTO

ROMA, Italija, gruodžio 9. — Miręs neseniai Brusely, Belgijoje, italų kompozitorius Giacomo Puccini, kaip pasirodė iš jo testamentą, paliko nemažą turta, apie 20 milijonų lirų.

CHICAGO IR APIELINKĖ. — IS
VISO GRAŽU, BET ŠALTA; MAINAIS
VĖJAS.

Vakar temperatūra vidutina siekė 23° F.

Šiandien saulė teka 7:06, leidžiasi 4:19 valandą.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, gruodžio 9 d., užsienio pinigų ne mažiau kaip už \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.71
Belgijos, 100 frankų	\$4.95
Danijos, 100 kronų	\$17.77
Prancijos, 100 frankų	\$5.40
Italijos, 100 lirų	\$4.33
Lenkijos, 100 zlotų	\$19.25
Norvegijos, 100 kronų	\$15.00
Olandijos, 100 markų	\$40.43
Suomijos, 100 markų	\$22.52
Svedijos, 100 kronų	\$26.95
Šveicarijos, 100 frankų	\$17.39

Lietuvos Pinigų Kursas

Siunčiant pinigus Lietuvon per Naujienas Lietuvos litų kursas skaitant Amerikos doleriais yra skaitomas šitaip:

50 litų	\$5.50
100 litų	10.50
200 litų	20.75
300 litų	31.00
400 litų	41.25
500 litų	51.50
600 litų	61.75
700 litų	72.00
800 litų	82.25
900 litų	92.50
1000 litų	102.75

Prie šitos sumos reikia pridėti 25 centų pašto išlaidų už košą siuntinį. Norint pasiųsti telegramą — dar 50 centų daugiau.

Baisaus žmogžudės byla

Fritz Haarmann'as plėšraus žvėries būdu papiovė 27 asmenis.

HANOVERAS, Vokietija, gr. 9. — Hanovere dabar tardoma baisaus vokiečių žmogžudės ir kraugerio, Fritz'o Haarmann'o, byla.

Tasai Haarmann'as, kiek yra žinoma ir kaip jis patsai pripažįsta, yra nužudęs dvidešimt septynis asmenis, jaunas Lėninukas nuo 14 iki 18 metų amžiaus. Žudėdavo gi juos plėšraus kraugerio žvėries būdu, — savo dantimis įsikandęs už gerklės papiaudavo juos, gerdamas savo aukos kraują. Papioves tuo būdu savo aukas tasai baisusis juo lavonus sukapodavo ir nakties metu sumesdavo upėn, o nužudytiųjų rūbus pardavdavo. Dienes metu Haarmann'as atrodė pilietiams, kurie jį pažinojo, visai paderiu ir geros širdies žmogum, bet naktimis jis virsdavo baisiausiu žvėrim ir kraulakiu. Tame baisiame jaunulių žudymo amate Haarmann'as tečiau buvo ne vienas, jis turėjo dar du kitu savo sėbrus, kuriuos, patekęs į teismo rankas, jis pats išdėvė. Tais jo sėbrais buvo kažin koks Hans Grams ir Hugo Witowski. Juodu taip pat sumiti ir atiduoti į teismo rankas.

ROCHESTER, N. Y., gruodžio 9. — Eastman Kodak fotografinių aparatų kompanijos galva, George Eastman, kurs iki šiol yra įvairioms mokslo ir labdarybės įstaigoms paaukojęs daugiau nei 46 milijonus dolerių, dabar vėl paskyrė 12,500,000 dolerių aukštesniojo mokslo įstaigoms: Massachusetts Technologijos Institutui gauti \$4,500,000 (pirmiau tai įstaigai jis yra jau davęs 11,000,000 dolerių), Rochesterio Universitetui \$6,000,000 (pirmiau yra jau davęs 17,778,500 dolerių), Hamptono Institutui \$1,000,000, ir negrų Tuskegee Institutui \$1,000,000.

Glenn Young grand jury'ės
inkriminuotas

Ku Klux Klano agentas kaltinamas del kėsimos papildyti žmogžudybę

METROPOLIS, Ill., gruodžio 9. — Paskilbęs Ku Klux Klano mušeika ir "dry raideris" Williamsono kauntėj, S. Glenn Young, tapo grand jury'ės inkriminuotas del bandymo papiklyti žmogžudybę. Kaltinamajame akte sakoma, kad S. Glenn Young, konstabelis John Forthingham, Harold Steyer ir Clarence Halen, visi klaniečiai, liepos 27, 1923, buvo pakabinę medį farmerį Johną Towns'ą, grumodami jam linč, jeigu jis nepasakysias, kam yra slapta degtinės varyklė, kurią buk turėjęs įsitašęs vienas jo kaimynas George Gregory su sunum, ir kuris vėliau buvo užmuštas kovoj su Youngu ir jo sėbru Steyeriu.

Vyskupas areštuotas už
suktybes

Pasisavinęs kelis šimtus tukstančių bendruomenės pinigų

KOPENHAGEN, Danija, gr. 9. — Didelės sensacijos padarė čia arestavimas vyskupo Antano Basto, viriausiojo Danijos, Norvegijos, Svedijos ir Suomijos metodistų bendruomenės galvos.

Vyskupas kaltinamas del suktybių, del pasisavinimo kelių šimtų tukstančių kronų pinigų, priklausantių Skandinavijos metodistų bendruomenėi. Dideles bendruomenės pinigų sumas jis vartojęs savo privatinėms išlaidoms, ir turįs įsigijęs didelę nuosavą dvarą netoli Kopenhagos, su begalo pulkiai ištaisyta rezidencija.

Dvieju milijonininku lab-
daringumas

J. B. Duke paskyrė 46 milijonus, o G. Eastman 12 1/2 milijono dolerių švietimo ir labdarybės reikalams.

CHARLOTTE, N. C., gruodžio 9. Tabokos ir jėgos milijonininkas James B. Duke sudarė užsitikėjimo fondą, kuriam jis iš savo turto paskyrė 46,000,000 (keturiasdešimt šešis milijonus) dolerių švietimo, labdarybės ir religiniams tikslams, ypač abiejose šiaurės ir pietų Karolinos valstijose.

6,000,000 dolerių Duke skiria Durhamo, N. C., Trinity Kolegijai, bet ta sąlyga, kad mokykla pakeistų savo vardą ir, plačiau išvystyta, vadintų Duke Universitetu. Jei ji nepanorėtų tati daryti, tals pinigais fondo direkcija turės įsigyti atskirą Duke Universitetą.

Eastman duoda \$12,500,000

ROCHESTER, N. Y., gruodžio 9. — Eastman Kodak fotografinių aparatų kompanijos galva, George Eastman, kurs iki šiol yra įvairioms mokslo ir labdarybės įstaigoms paaukojęs daugiau nei 46 milijonus dolerių, dabar vėl paskyrė 12,500,000 dolerių aukštesniojo mokslo įstaigoms: Massachusetts Technologijos Institutui gauti \$4,500,000 (pirmiau tai įstaigai jis yra jau davęs 11,000,000 dolerių), Rochesterio Universitetui \$6,000,000 (pirmiau yra jau davęs 17,778,500 dolerių), Hamptono Institutui \$1,000,000, ir negrų Tuskegee Institutui \$1,000,000.

DARO MEKSIKOS LEGACI-
JOS FONDŲ REVIZIJA

MEKSIKOS MIESTAS, gruodžio 9. — Respublikos prezidentas, Calles įsakė federaliam distrikto teismui padaryti tardymą buvusio Meksikos ministerio Kosta Rikui, p. Eduardo Ruizo, bylos, Ruiz kaltinamas del naudojimo Meksikos legacijos fondų savo privatiniam reikalams.

Radiotelefonai Vilniuje.

Pinigai Pasiųsti iki 20-tos
Bus Išmokėti Prieš Kalėdas

Siųskit Kalėdines dovanas savo gimimėms Lietuvon telegrafu per Naujienas ir pradžiuginkit juos geriausiu patarnavimu, stebėtinu greitumu ir pinigais nusiųstais del švenčių. Naujienų telegramos kainuoja tiktai

50 CENTŲ

Pinigai pasiųsti iki 20-tos šio mėnesio bus išmokėti prieš Kalėdas. Bet geriaus nelaukit paskutinės dienos, o siųskite tuojau.

Iš kitų miestų reikalaukite mūsų aplikacijų, o vietiniai kreipkitės tiesiog į mūsų raštinę arba į bile vieną sekamų skyrių:

AUSROS KNYGYNAS, 3210 S. Halsted St.
TUPIKAICIO APIEKA, 233 E. 115 St.
BENOŠIAUS APIEKA, 1616 W. 47 St.

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

